PRÍHOVOR PREZIDENTA SR
pri príležitosti 82. výročia Tokajíckej tragédie

Tokajík, 20. 11. 2026

Vážená pani starostka obce Tokajík,

vážená pani štátna tajomníčka ministerstva vnútra,

vážený pán zástupca náčelníka Generálneho štábu ozbrojených síl SR,

vážení predstavitelia ministerstva obrany,

vážené príslušníčky a príslušníci Ozbrojených síl SR,

dámy a páni,

vzácni hostia.

Pani starostka, ďakujem vám naozaj veľmi pekne za opätovné pozvanie a za možnosť prísť sem na toto zhromaždenie, ktoré je venované 82. výročiu Tokajíckej tragédie. Veľmi si vážim možnosť stretnúť sa s vami, prihovoriť sa vám a zároveň si tak aj uctiť si spoločne s vami pamiatku obetí nacistického teroru.

Deň, ktorý vošiel do dejín pod smutným názvom Krvavá nedeľa, navždy poznamenal históriu tejto vašej malebnej obce.

Na jeseň roku 1944 už bolo jasné, že hitlerovské Nemecko čaká neodvratná porážka. Červená armáda a jej spojenci po ťažkých bojoch zdolali Dukliansky priesmyk a kúsok po kúsku začali oslobodzovať územie Slovenska.

Posledné mesiace vojny si však vyžiadali ešte mnoho zmarených ľudských životov. Nielen vojakov, partizánov, ktorí zahynuli na frontovej línii. Zomierali aj nevinní ľudia, tak ako sa to stalo pred 82 rokmi tu v Tokajíku.

Vtedy už ustupujúce nemecké vojská vpadli do tejto nádhernej dediny a odvliekli 34 mužov, aby ich bez poriadneho súdu popravili. Iba dvom sa iba zázrakom podarilo prežiť toto nezmyselné vraždenie. Brutálne a krvavé akty odplaty za pomoc partizánom postihli i ďalšie naše slovenské obce. Vo všetkých kútoch našej vlasti nachádzame dodnes nezahojené jazvy bolesti a strašného utrpenia.

Tokajík vstal z popola a začal sa znovu vzmáhať a znovu rozkvitať, vyrástli tu nové generácie jeho obyvateľov.

No spomienky na 19. november 1944 nevybledli – a ani by nemali nikdy vyblednúť. Sú pre nás varovaním pred opakovaním takýchto tragédií. Sú mementom, ktoré nám pripomína, do akých obludných rozmerov môže rásť nenávisť, ak má pre to vhodné podmienky.

A žiaľ, stretávame sa s ňou aj dnes, hoci v iných podobách. Internet a sociálne siete sú plné negatívnych emócií, ktoré doliehajú predovšetkým na mladú generáciu. Polarizujú a rozdeľujú spoločnosť, vnášajú do nej zbytočné konflikty, podporujú šírenie radikálnych postojov a radikálnych nálad. A prejavy slovnej nenávisti pritom veľmi, veľmi ľahko a rýchlo prerastú aj do reálnych činov.

Do skutočného násilia, ktoré otriaslo slovenskými školami, alebo ho len nedávno zažilo neďaleké poľské mesto Krakov.

Sú to signály, ktoré by nás mali oprávnene znepokojovať, pretože aj vtedajšie totalitné režimy začínali budovať svoj vplyv nenápadne – stavali ho na sklamaní, frustrácii, nedôvere ľudí v inštitúcie, v právo aj nedôveru v celú spoločnosť.

Preto je posolstvom výročia Tokajíckej tragédie nielen ostražitosť pred fašizmom a jeho recidívami, ale tiež záväzok, že budeme potláčať nenávisť v akejkoľvek forme a podobe.

Mimoriadne ma mrzí fakt, že je ešte stále smutnou súčasťou našej reality vojna na Ukrajine. Ešte stále máme kúsok od našich hraníc dejisko ukrutností a utrpenia. Stále pokračujú boje, stále umierajú nevinní ľudia. A stále rovnako je v nedohľadne aj diplomatické riešenie tohto zničujúceho konfliktu.

Možnosť prispieť k mieru a pokoju má každý jeden z nás – prinajmenšom tým, že nebude šíriť nenávisť vo svojom okolí, ale ani na sociálnych sieťach. Ale zásadnú úlohu prispieť k mieru na celom svete majú predovšetkým svetoví lídri vrátane tých európskych. Je dôležité nielen neprestajne hľadať cesty, ako vojnu financovať a predlžovať, ale začať konečne hľadať cestu ako zastaviť toto vzájomné zabíjanie.

Verím a veľmi si želám, aby sa to čím skôr podarilo, pretože tragédie ako krvavá nedeľa v Tokajíku sa už nikdy viac nesmú zopakovať – a to nielen u nás na Slovensku, ale ani v našom blízkom okolí a najlepšie ani nikde na svete.

Vážené dámy a páni,

chcem vám naozaj úprimne poďakovať za zorganizovanie tejto pietnej spomienky. Pani starostke, všetkým, ktorí je pomáhali, chcem poďakovať Ozbrojeným silám SR, ale chcem poďakovať aj vám, všetci dobrí ľudia, ktorí ste sem dnes v takomto hojnom počte prišli. Pretože tým všetkým ľuďom na Slovensku ukazujeme, že my hrdý národ slovenský si ctíme našu históriu a nikdy nezabudneme na obete ani hrdinov, ktorí bojovali a padli za našu slobodu.

Česť ich pamiatke.